

Aan:
mevrouw L.G.T. Mestemaker
de heren B. van Dekken en
J.R. Oosting

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 31 oktober 2023

Ons kenmerk 44/5.4/2023001240

Behandeld door thema Landbouw & Landgebruik

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde
over gang van zaken en afhandeling wolvenschade met betrekking tot BIJ12

Geachte mevrouw Mestemaker en heren Van Dekken en Oosting,

In uw brief van 15 september 2023 stelde u een aantal vragen over de gang van zaken en afhandeling van wolvenschade met betrekking tot BIJ12. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het college van GS het met ons eens dat er door de komst van de welpen meer onrust is, er meer aanvallen op landbouwhuisdieren en meer confrontaties met mensen zijn. Zo ja, hoe gaat het college van GS dit meenemen in het huidige beleid?

Antwoord 1

Wij ervaren ook dat er meer onrust in Drenthe is. Het is belangrijk om het voor de wolf niet te gemakkelijk te maken om landbouwhuisdieren als voedsel te gebruiken. Hoe makkelijker dit is, hoe meer wolven zich zullen vestigen. Wij zetten daarom in op het nemen van preventieve maatregelen. Wij organiseren onder andere voor de verschillende doelgroepen informatiebijeenkomsten en hebben een subsidieregeling voor wolfwerende afrasteringen. Wij houden de huidige subsidieregeling tegen het licht en bekijken of wij met een nieuwe subsidieregeling kunnen komen die nog makkelijker toegankelijk is. Wij lobbyen in Europa om de beschermde status van de wolf te verlagen.

Vraag 2

Is het college van GS op de hoogte of er in de Provincie Drenthe zogeheten knekelplekken zijn, zoals benoemd in het artikel van RTV Drenthe. Zo ja, heeft het college van GS in beeld waar deze knekelplekken zijn en Is het College het er-mee eens dat deze zogeheten knekelplekken, ook toegankelijk zijn voor wolven en hiermee de wolvenpopulatie in stand gehouden wordt? Zo ja,

Antwoord 2

Ja, er zijn knekelplekken in Drenthe. Zowel provinciaal kantoniers als valwildvrijwilligers van de Faunabeheereenheid Drenthe laten aangereden dieren achter in de natuur. Wij hebben geen inzicht in waar deze plaatsen zijn. In de opdracht van de valwildvrijwilligers is opgenomen dat dit een "geschikte locatie" dient te zijn. Dus uit het zicht van wegverkeer, niet langs een wandelpad of iets dergelijks. Wij delen uw mening niet dat de knekelplekken de wolvenpopulatie in stand houden

Vraag 2b

Associeert de wolf de mens niet met voedsel door deze knekelplekken? En zal hij hierdoor minder schuw zijn?

Antwoord 2b

Wij gaan ervan uit dat de knekelplekken geen invloed hebben op het gedrag van de wolf richting mensen. De dierlijke verkeersslachtoffers worden overdag naar de knekelplekken gebracht en wolven gaan in de nacht op zoek naar voedsel. Er is dus geen direct contact tussen mens en wolf.

Vraag 3

Kan GS aangeven hoeveel personen/FTE verantwoordelijk zijn voor de afhandeling van de wolvenschade bij de daarvoor aangewezen instantie BIJ12? Kan er ook worden aangegeven of de organisatie BIJ12 over voldoende mankracht beschikt om deze belangrijke taak naar behoren te kunnen uitvoeren?

Antwoord 3

Voor de ondersteuning met betrekking tot de schademeldingen heeft BIJ12 1 fte beschikbaar. De consulenten faunazaken (4 fte) handelen de beoordeling van alle faunaschadetaxatie-rapporten af, waaronder die van wolvenschade. Daarnaast is er een adviseur faunazaken, die de afstemming met de provincies en benodigde communicatie en toelichting verzorgt. Voor de taxaties van de veeschade in het veld is een opdracht aan een taxatiebureau verleend dat zorgt voor de benodigde taxatie binnen 24 uur. Met deze inzet is BIJ12 in staat om de opdracht van de provincies conform de afspraken uit te voeren.

Vraag 4

Kan GS gedetailleerd omschrijven hoeveel meldingen van wolvenschade maandelijks in Drenthe binnenkomen en welke trend zich hierin laat zien?

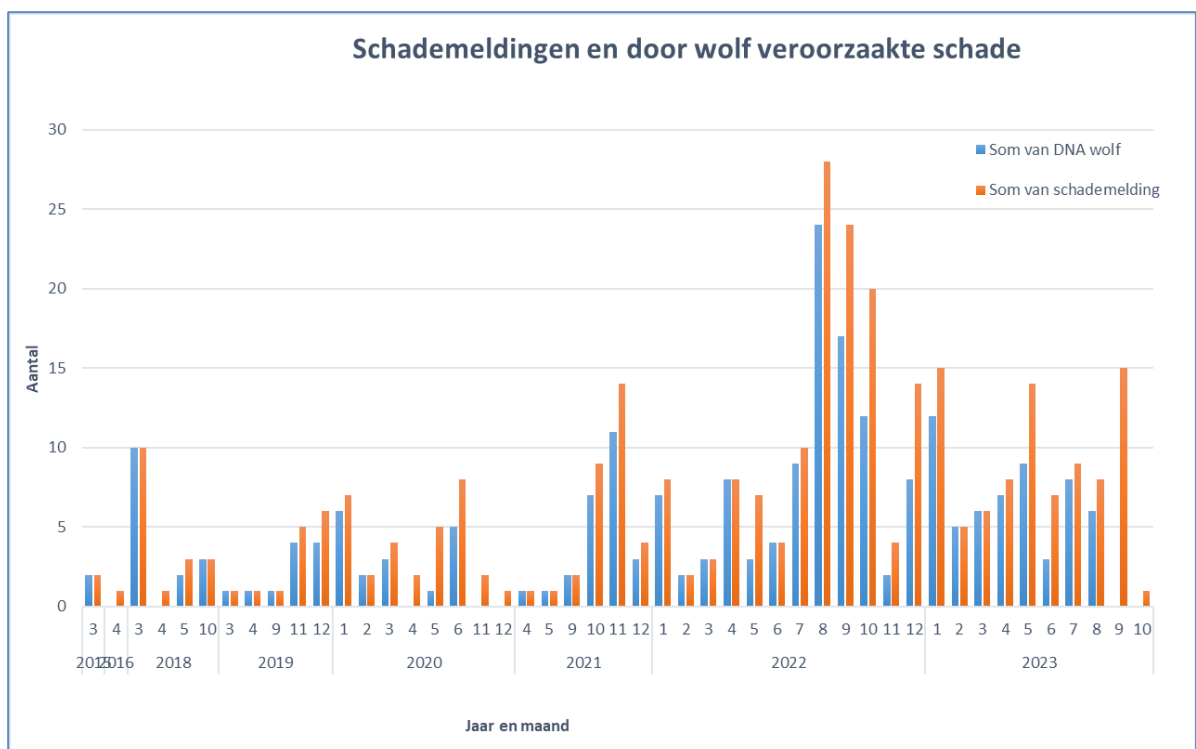
Antwoord 4

De schademeldingen komen centraal binnen bij BIJ12. Uit het bronbestand, zoals te downloaden van de website van BIJ12 ([Alle-schademeldingen-wolf-en-geen-wolf-24-10-2023.xlsx \(live.com\)](#)) zijn de meldingen op datum per provincie weergegeven. Ook de door de wolf veroorzaakte schade is daaruit af te leiden.

Onderstaande grafiek is afgeleid uit dat bronbestand en geeft voor de periode 2015-heden voor de provincie Drenthe het aantal schademeldingen (oranje) en de via DNA bewezen schade door de wolf (blauw) weer. Voor de maand september en oktober zijn er nog geen DNA-resultaten.

Tussen 2015 en 2022 is er een stijgende lijn te zien in het aantal meldingen en de door de wolf veroorzaakte schade. Voor 2023 lijkt deze lijn licht af te vlakken, maar de schadegevallen kunnen in het najaar nog toenemen.

De grafiek geeft géén informatie over het aantal wolven in Drenthe in genoemde periode, noch over de verdeling zwervend – gevestigd of de toepassing van preventieve maatregelen.

Vraag 5

Is het GS bekend dat de doorlooptijd van een melding van wolvenschade tot een antwoord op het DNA-onderzoek aan de veehouder vanuit BIJ12 twee maanden bedraagt? Aansluitend hierop volgt de uitbetalingsbeslissing en de daadwerkelijke schade-uitkering veelal meer dan een maand na de DNA-uitslag. Is GS bekend met deze doorlooptijden en is GS het met ons eens dat deze gang van zaken niet wenselijk is naar de gedupeerde dierhouder en is GS bereid om hierin een constructieve snellere afhandeling voor op te stellen?

Antwoord 5

Ja, wij zijn bekend met de doorlooptijd.

Eind vorig jaar is met BIJ12 gesproken over het optimaliseren van het proces. Het proces is nu grotendeels gedigitaliseerd, wat de doorlooptijden ten goede komt. BIJ12 heeft hiermee het proces versneld en de afhandeling vindt voor het overgrote deel binnen de gestelde termijnen plaats. Op de website van BIJ12 staat dit proces verder omschreven (zie [hier](#)).

Vraag 6

Daarnaast ontvangen wij signalen dat BIJ12 buiten kantooruren en in het weekend zeer moeilijk tot niet bereikbaar is voor de getroffen dierhouders om een melding of een spoedeisende kwestie aanhangig te maken, met als gevolg dat een gedood dier meer dan 24 uur op de plaats delict moet blijven liggen. Is deze gang van zaken bij GS bekend? Zo ja hoe verhoudt zich deze constatering tot de dienstbaarheid die de provincie hierin voorstaat.

Antwoord 6

Wij zijn bekend met de openingstijden, schade kan ook buiten kantooruren en in het weekend digitaal worden gemeld; zie ook de [informatie op de website van BIJ12](#).

Vraag 7

Kan GS aangeven welke protocollen vanuit de provincie en BIJ12 in werking treden na een melding van een wolvenaantal? Kunt u aangeven of de praktische uitwerking overeenkomt met het doel van de opgestelde protocollen? Zo nee, kunt u aangeven welke verbeteringen wij mogen verwachten vanuit de provincie richting BIJ12.

Antwoord 7

De [richtlijn taxatie wolvenschade aan landbouwhuisdieren](#) treedt in werking na een melding van vermoedelijke wolvenschade. De praktische uitwerking komt overeen met het doel van de opgestelde protocollen.

Vraag 8

Vanaf welke datum is het mogelijk om de actuele bijgewerkte datareeks met betrekking tot de wolf van BIJ12 open te stellen en te staven met waarnemingen van jachthouders en boswachters uit de directe omgeving van deze aanvallocaties volgens de gedeputeerde?

Antwoord 8

Bronbestanden met data van zowel schademeldingen wolf als de meldingen uit het Wolvenmeldpunt (monitoring) zijn actueel en openbaar beschikbaar op de website van BIJ12.

Vraag 9

Is GS zich bewust van de toenemende maatschappelijke bezorgdheid onder de lokale bevolking naar aanleiding van deze als maar aanhoudende wolvenaantallen op landbouwhuisdieren zowel in de nacht als overdag? En dat deze aanhoudende situatie leidt tot bezorgdheid onder ouders met de consequentie dat deze papa's en mama's hun kinderen verbieden de fietstocht naar school door de gebieden waar de wolven zijn gesignaleerd te maken? Zo ja, zou dit gegeven al niet aanleiding kunnen geven tot maatregelen op basis van het algemeen belang voor de samenleving?

Antwoord 9

Dit zijn wij met u eens. Wij hebben bij Europa dan ook informatie aangeleverd met het verzoek de wetgeving aan te passen, zodat het voor ons makkelijker wordt beheermaatregelen te nemen.

Vraag 10

In het kader van de te nemen preventieve maatregelen en dan specifiek te benoemen het wolven werend raster. Kan GS inzichtelijk maken wie de kosten draagt voor het onderhoud aan een goed functionerend wolfwerend raster volgens de richtlijn waarbij men moet denken aan maaiwerkzaamheden onder het raster, reparatie aan het raster na schade door storm of wild?

Antwoord 10

De dierhouder is hiervoor verantwoordelijk.

Vraag 11

Is GS bekend met het aanpassingsvermogen van de wolf en dat dit roofdier anticipeert op de nieuw gecreëerde situatie met rasters zodat de wolvenaantallen effectiever wordt dankzij de genomen maatregelen en de prooidieren juist kwetsbaarder? Zo ja, is de gedeputeerde van mening dat het verstandig zou zijn om een groep onafhankelijke deskundigen nader naar deze transitie in gedrag van de wolf te laten kijken en de probleem veroorzakende wolf nader te definiëren in lijn met de Europese gedachten omtrent deze probleemwolven?

Antwoord 11

Wij onderkennen dat de wolf een groot aanpassingsvermogen heeft. De relatie met bewust aanvallen van dieren binnen rasters is onbekend. Bij minder goede rasters kan de wolf wel naar binnen, maar de schapen er niet uit en kan er veel schade zijn. Bij goed geplaatste en goed functionerende rasters is dit risico kleiner. Het instellen van een deskundigengroep lijkt vooralsnog voorbarig. Ten aanzien van de schadepreventie laten wij ons adviseren door de provinciale gebiedscommissie wolf. In Gelderland wordt verkend of er een duidelijkere omschrijving van de term "probleemwolf" gehanteerd kan worden. We trekken hierin samen op en houden u hiervan op de hoogte.

Vraag 12

Gaat GS de druk in Brussel opvoeren om daadwerkelijk tot een verminderd beschermende status voor de wolf te komen en kan GS ons aangeven hoe ze dit gaat doen?

Antwoord 12

Op 21 september 2023 hebben wij informatie over de wolf naar Europa gestuurd. U hebt deze informatie van ons ontvangen. Daarnaast heeft verantwoordelijk gedeputeerde Van Dijk deze informatie in Brussel ook fysiek overhandigd aan Europarlementariër de heer B.J. Ruissen en mevrouw C. Boonstra, hoofd Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Vraag 13

Welke stappen worden er gezet of moeten er genomen worden om zo snel mogelijk te kunnen anticiperen op de verminderde beschermde status van de wolf, zodat de beheersmaatregelen direct ingezet kunnen worden?

Antwoord 13

Wij monitoren dit goed. Op basis van deze gegevens kunnen wij dan een goed onderbouwd plan - dat juridisch ook houdbaar is - maken voor het beheer van de wolf. Als vanuit Brussel de aankondiging komt dat de status van de wolf wordt aangepast en/of de wetgeving wordt gewijzigd, worden wij hierin meegenomen. De aanpassing gebeurt niet van de ene op de andere dag en wordt eerst aan diverse partijen voorgelegd. Een wetswijziging doorvoeren duurt enige jaren. Dit geeft ons de mogelijkheid onze aanpak hierop aan te passen, zodat we er klaar voor zijn als de wijziging definitief is.

Vraag 14

Brussel heeft gevraagd aan de lidstaten om data aan te leveren. Wat voor data gaat GS aanleveren? Hoe ziet deze route eruit en hoe worden de statenleden betrokken en op de hoogte gehouden?

Antwoord 14

Deze informatie is inmiddels aangeleverd en hebt u ook van ons ontvangen. Indien wij vanuit Europa weer nieuws te melden hebben, zullen wij dit met u delen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

wa.coll.

Aan
De voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe
Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

15-09-2023, Wapse

Onderwerp: schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO over gang van zaken en afhandeling wolvenschade met betrekking tot Bij12.

Geachte voorzitter,

In de provincie Drenthe zijn vijf wolvenwelpen gezien. Het zijn zeer waarschijnlijk de jongen van het wolvenpaar dat een roedel heeft gevormd in dat gebied. Daarnaast werd onlangs een wolf doodgeschoten nadat hij een schapenhouder had gebeten.

De onrust in de dorpen in Drenthe is groot na de aanval op een mens en meerdere aanvallen op (landbouw) huisdieren. Ook zien en horen wij de signalen van de bewoners in onze omgeving. De wolvenroedel laat zich steeds vaker in de buurt van inwoners zien.

De burgers in de omgeving zijn ongerust, zeker nu er meer welpen zijn geboren. Inmiddels worden in Brussel de verontrustende signalen over de wolf opgemerkt. Dat heeft geleid tot het voornemen om de beschermde status van de wolf af te schalen op basis van aangeleverde data uit de lidstaten. Tot dusver kan een lidstaat enkel de wolvenaanvallen beheersen door preventieve maatregelen te nemen in de vorm van “Wolf-werende afrasteringen” volgens de aangegeven richtlijnen. Dat deze maatregelen om de gehouden schapen te beschermen onvoldoende effect sorteren, lijkt naarmate de tijd vordert evident en vraagt duidelijk om doortastende effectievere oplossingen.

In Nederland verzorgt BIJ12 de afwikkeling van de gemelde wolvenschade na een aanval op gehouden landbouwhuisdieren. Tevens beheert deze organisatie alle aan deze wolvenaanvallen gerelateerde datareeksen zoals locatiegegevens, sporen en sectieonderzoek en de DNA-typering van de veroorzakende wolf.

Naar aanleiding van bovenstaande hebben wij aan GS de volgende vragen:

1. Is het college van GS het met ons eens dat er door de komst van de welpen meer onrust is, er

¹ [Wolf heeft nog geen invloed op aantal reeën in Drenthe - RTV Drenthe](#)

meer aanvallen op landbouwhuisdieren en meer confrontaties met mensen zijn. Zo ja, hoe gaat het college van GS dit meenemen in het huidige beleid?

2. Is het college van GS op de hoogte of er in de Provincie Drenthe zogeheten knekelplekken zijn, zoals benoemd in het artikel van RTV Drenthe¹. Zo ja, heeft het college van GS in beeld waar deze knekelplekken zijn en is het College het ermee eens dat deze zogeheten knekelplekken, ook toegankelijk zijn voor wolven en hiermee de wolvenpopulatie in stand gehouden wordt? Zo ja,
 - 2b. Associeert de wolf de mens niet met voedsel door deze knekelplekken? En zal hij hierdoor minder schuw zijn?
3. Kan GS aangeven hoeveel personen/FTE verantwoordelijk zijn voor de afhandeling van de wolvenschade bij de daarvoor aangewezen instantie BIJ12? Kan er ook worden aangegeven of de organisatie BIJ12 over voldoende mankracht beschikt om deze belangrijke taak naar behoren te kunnen uitvoeren?
4. Kan GS gedetailleerd omschrijven hoeveel meldingen van wolvenschade maandelijks in Drenthe binnenkomen en welke trend zich hierin laat zien?
5. Is het GS bekend dat de doorlooptijd van een melding van wolvenschade tot een antwoord op het DNA-onderzoek aan de veehouder vanuit BIJ12 twee maanden bedraagt? Aansluitend hierop volgt de uitbetalingsbeslissing en de daadwerkelijke schade-uitkering veelal meer dan een maand na de DNA-uitslag. Is GS bekend met deze doorlooptijden en is GS het met ons eens dat deze gang van zaken niet wenselijk is naar de gedupeerde dierhouder en is GS bereid om hierin een constructieve snellere afhandeling voor op te stellen?
6. Daarnaast ontvangen wij signalen dat BIJ12 buiten kantooruren en in het weekend zeer moeilijk tot niet bereikbaar is voor de getroffen dierhouders om een melding of een spoedeisende kwestie aanhangig te maken, met als gevolg dat een gedood dier meer dan 24 uur op de plaats delict moet blijven liggen. Is deze gang van zaken bij GS bekend? Zo ja hoe verhoudt zich deze constatering tot de dienstbaarheid die de provincie hierin voorstaat.
7. Kan GS aangeven welke protocollen vanuit de provincie en BIJ12 in werking treden na een melding van een wolvenaantal? Kunt u aangeven of de praktische uitwerking overeenkomt met het doel van de opgestelde protocollen? Zo nee, kunt u aangeven welke verbeteringen wij mogen verwachten vanuit de provincie richting BIJ12.
8. Vanaf welke datum is het mogelijk om de actuele bijgewerkte datareeks met betrekking tot de wolf van BIJ12 open te stellen en te staven met waarnemingen van jachthouders en boswachters uit de directe omgeving van deze aanvallocaties volgens de gedeputeerde?
9. Is GS zich bewust van de toenemende maatschappelijke bezorgdheid onder de lokale bevolking naar aanleiding van deze als maar aanhoudende wolvenaantallen op landbouwhuisdieren zowel in de nacht als overdag? En dat deze aanhoudende situatie leidt tot bezorgdheid onder ouders met de consequentie dat deze papa's en mama's hun kinderen verbieden de fietstocht naar school door de gebieden waar de wolven zijn gesignaleerd te maken? Zo ja, zou dit gegeven al niet aanleiding kunnen geven tot maatregelen op basis van het algemeen belang voor de samenleving?
10. In het kader van de te nemen preventieve maatregelen en dan specifiek te benoemen het wolven werend raster. Kan GS inzichtelijk maken wie de kosten draagt voor het onderhoud aan

¹ [Wolf heeft nog geen invloed op aantal reeën in Drenthe - RTV Drenthe](#)

een goed functionerend wolfwerend raster volgens de richtlijn waarbij men moet denken aan maaiwerkzaamheden onder het raster, reparatie aan het raster na schade door storm of wild?

11. Is GS bekend met het aanpassingsvermogen van de wolf en dat dit roofdier anticipeert op de nieuw gecreëerde situatie met rasters zodat de wolvenaaval effectiever wordt dankzij de genomen maatregelen en de prooidieren juist kwetsbaarder? Zo ja, is de gedeputeerde van mening dat het verstandig zou zijn om een groep onafhankelijke deskundigen nader naar deze transitie in gedrag van de wolf te laten kijken en de probleem veroorzakende wolf nader te definiëren in lijn met de Europese gedachten omtrent deze probleemwolven?
12. Gaat GS de druk in Brussel opvoeren om daadwerkelijk tot een verminderd beschermende status voor de wolf te komen en kan GS ons aangeven hoe ze dit gaat doen?
13. Welke stappen worden er gezet of moeten er genomen worden om zo snel mogelijk te kunnen anticiperen op de verminderde beschermde status van de wolf, zodat de beheersmaatregelen direct ingezet kunnen worden?
14. Brussel heeft gevraagd aan de lidstaten om data aan te leveren. Wat voor data gaat GS aanleveren? Hoe ziet deze route eruit en hoe worden de statenleden betrokken en op de hoogte gehouden?

Namens de fracties van

BBB Drenthe
Lijanne Mestemaker

CDA
Bart van Dekken

VVD
Roelof Oosting